

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmiussuunnitelma yleinen osa (JULK)

Varautumisen, huoltovarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan yleiset järjestelyt Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.1 Valmiussuunnitelman yleisen osan tarkoitus	3
1.2 Sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus	4
1.3 Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	4
2. Käsitteet	6
3. Lainsäädäntöperusta ja valmiussuunnittelun vastuut hva:lla	7
3.1 Varautumista ohjaava lainsäädäntö ja valvonta	7
3.2 Valmiussuunnittelun vastuut	8
4. Valmiussuunnittelu	9
4.1 Periaatteet	9
4.2 Valmiussuunnittelun prosessi.....	10
5. Johtaminen	11
6. Valmiuden tasot	11
7. Viestintä	12
8. Tilannekuvatiedon kerääminen ja jakaminen	12
9. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valmiuskoulutukset ja valmiusharjoitukset	12
10. Varautumisen yhteistoiminta	13
Salassapidettävät liitteet.....	14

Sivumäärä 14
Salatut liitteet 2 kpl

Versio	Pvm	Jakelu ja tallennus
v.1.0	13.12.2023	Hva jory, Valsu-portaali

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
12/2023
Turvallisuus- ja varautumisyksikkö

1. Johdanto

1.1 Valmiussuunnitelman yleisen osan tarkoitus

Tässä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleisessä osassa kuvataan, mitkä ovat hyvinvointialueen valmiussuunnittelun periaatteet ja vastuut. Valmiussuunnitelman yleistä osaa täydennetään erillisillä salassa pidettävillä liitteillä, joissa kuvataan, miten hyvinvointialue varautuu erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmiussuunnitelma koostuu hyvinvointialueen yleisestä valmiussuunnitelmasta ja toimialojen omista valmiussuunnitelmista. Toimialojen valmiussuunnitelmat sisältävät kriittisten yksiköiden tarkempia valmiussuunnitelmia sekä toimintakortteja.

Hyvinvointialueen valmiussuunnittelun pohjana on toiminut uusi rakenne ja Vantaan ja Keravan kaupunkien eri toimialojen valmiussuunnitelmat. Hyvinvointialueen valmiussuunnittelun keskeinen painotus on palvelutuotannon jatkuvuuden turvaamisessa sekä konkreettisissa turvallisuusohjeissa, joiden varaan organisaation kokonaisturvallisuus rakentuu.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen jatkuvuudenhallinnan päätarkoituksena on tunnistaa erilaisiin turvallisuustilanteisiin liittyvät uhat ja turvata lakisääteisten tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen sekä palautuminen hallitusti normaalitilaan. Toimintaa ohjaavat lainsäädännön lisäksi hallintosääntö sekä hyvinvointialueen sisäiset ohjaavat asiakirjat Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Turvallisuuden ja varautumisen periaatteet. Valmiussuunnitelman yleinen osa on voimassa enintään vuoden 2024 loppuun.

Salassa pidettäviksi mainitut suunnitelmat perustuvat viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24§:n 1 momentin 8 kohtaan. Tämä koskee asiakirjoja, jotka koskevat onnettomuuksiin tai poikkeusoloihin varautumista, väestönsuojelua taikka turvallisuustutkintalain (525/2011) mukaista tutkintaa, jos tiedon antaminen niistä vahingoittaisi tai vaarantaisi turvallisuutta tai sen kehittämistä, väestönsuojelun toteuttamista tai poikkeusoloihin varautumista, vaarantaisi turvallisuustutkinnan tai sen tarkoituksen toteutumisen, vaarantaisi tiedon saantia tutkintaa varten taikka loukkaisi onnettomuuden, vaaratilanteen tai poikkeuksellisen tapahtuman uhrien oikeuksia tai heidän muistoaan tai läheisiään. Salassa pidettävyyttä puoltavat myös 24 §:n 1 momentin kohdat 5 ja 7, koska valmiussuunnitelmissa saatetaan viitata muiden viranomaisten menetelmiin ja suunnitelmiin sekä tieto- ja viestintäjärjestelmien toteuttamisasiakirjoihin.

1.2 Sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa hyvinvointialuetta valmiussuunnitelman sisällössä. Valtioneuvoston asetuksen hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteissa (308/2023) mukaan hyvinvointialueiden valmiussuunnitelmien tulee sisältää ainakin seuraavat asiakokonaisuudet:

- 1) valmiuden säätelyn tasot ja hälytysjärjestelyt;
- 2) menettelytavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 51 §:ssä tarkoitetun tilannekuvatiedon keräämiseksi ja jakamiseksi;
- 3) suunnitelmat henkilöstö-, tila- ja materiaaliresurssien sekä tukipalveluiden toiminnan riittävyyden varmistamiseksi;
- 4) suunnitelmat yhteistyön toteutuksesta viranomaisten, yksityissektorin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa häiriötilanteisiin varautumisessa ja hoitamisessa;
- 5) suunnitelmat sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valmiuskoulutusten ja valmiusharjoitusten toteutuksesta ja seurannasta;
- 6) suunnitelmat valmiustoimintaan liittyvästä yleisestä viranomaisviestinnästä sekä viestinnästä häiriötilanteissa.

Lisäksi hyvinvointialueiden tulee minimissään varautua seuraaviin häiriötilanteisiin:

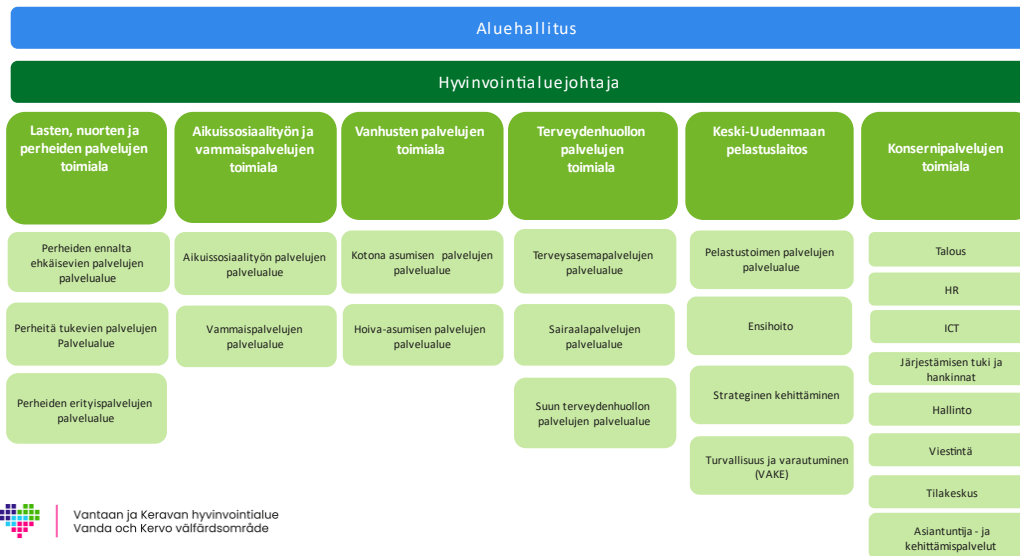
- pandemia
- terroristinen isku
- kyberisku
- voimahuollon häiriöt
- sotilaallinen voimankäyttö
- laajamittaisen maahantulon hallinta
- CBRNE
- suuronnettomuudet.

1.3 Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluita Vantaan ja Keravan kaupunkien alueella 280 000 asukkaalle. Tämän lisäksi alueellisen sijainnin sekä mm. kansainvälisen lentokentän vuoksi alueella oleskelee päivittäin useita kymmeniä tuhansia henkilöitä. Alue on liikenteen, logistiikan ja infrastruktuurin keskittymä ja tämän vuoksi valmiussuunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä alueen kuntien, viranomaisten, elinkeinoelämän, uskonnollisten yhdyskuntien, järjestöjen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen (E-S YTA) valmiuskeskuksen kanssa. Hyvinvointialueella työskentelee n. 5 400 työntekijää kuudella toimialalla (kuva 1).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen organisaatio

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Kuva 1. Hyvinvointialueen organisaatio.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestötiheys on maan toiseksi suurin ja ikärakenne on valtakunnalliseen tasoon verrattuna nuori. Lisäksi hyvinvointialue on hyvin monikulttuurinen: vieraskielisten osuus väestöstä on maan suurin, lähes 25 % asukkaista. Väestönkasvusta vieraskieliset muodostavat suurimman osan. Vantaan 243 000 asukkaasta noin 60 000 on vieraskielisiä, ja he puhuvat yhteensä yli 120 eri kieltä. Keravan kaupungin 38 000 asukkaasta vieraskielisiä oli noin 5 500. Väestömäärän ennustetaan kasvavan 48 000:lla vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2030 yli 80 % Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaista on alle 65-vuotiaita. Ennusteen mukaan lasten ja nuorten osuus väestöstä on maan suurimpia myös jatkossa. Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä on maan pienin nyt ja ennusteen mukaan jatkossakin, vaikka osuus kasvaakin 9,2 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiantuntijoiden mukaan merkittävin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita lisäävä toimintaympäristön muutos on voimakas väestönkasvu ja väestön ikääntyminen. Lisäksi hyvinvointialueen asiantuntijoiden ja sidosryhmien mukaan lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeet ovat lisääntyneet ja alueella korostuvat myös metropolialueen ongelmat, kuten mielenterveys- ja päihdeongelmat sekä asunnottomuus. (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2025.)

2. Käsitteet

Häiriötilanne on uhka tai tapahtuma, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai strategisia tehtäviä ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää. Vakava häiriötilanne on lievempi kuin poikkeusolot, mutta vakavampi kuin häiriötilanne. (Tepa Termipankki.)

Jatkuvuudenhallinta on organisaation huoltovarmuutta parantava prosessi, jolla tunnistetaan toiminnan uhkat ja arvioidaan niiden vaikutukset organisaatiossa ja sen toimijaverkostossa sekä luodaan toimintatapa vakavien häiriötilanteiden hallinnalle ja toiminnan jatkuvuudelle. Jatkuvuudenhallinnan painopiste on normaaliolojen häiriöissä, mutta prosessiin voi sisältyä myös poikkeusoloihin varautumista. Jatkuvuudenhallinta on organisaation ylimmän johdon hyväksymää strategista ja operatiivista toimintaa, jolla organisaatio varautuu hallitsemaan häiriötilanteet ja jatkamaan toimintaa ennalta määritellyllä hyväksyttävällä tasolla. (Tepa Termipankki.)

Poikkeusolot ovat valmiuslaissa (1552/2011 3 §) tarkoitettu yhteiskunnan tila, jossa on niin paljon tai niin vakavia häiriöitä tai uhkia, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö. Poikkeusolojen vallitsemisen toteaa valtioneuvosto yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa. (Tepa Termipankki.)

Valmiussuunnittelu on normaalioloissa tapahtuvaa varautumisen suunnittelua, joka perustuu valmiuslain (1552/2011) 12 §:ään. Valmiussuunnitteluprosessissa selvitetään mm. häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutukset organisaation tehtäviin ja toimintaan, toiminnassa ja tehtävissä tapahtuvat muutokset, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja toimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi. Valmiussuunnitelma on suunnittelun yksi tärkeä elementti. Poikkeusoloihin riittävää varautumisen tasoa ei kuitenkaan kyetä ylläpitämään vain suunnittelun keinoin. Lisäksi tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä ja järjestelyjä. (Tepa Termipankki.)

Varautuminen on toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Varautumistoimenpiteitä ovat esim. valmiussuunnittelu, jatkuvuudenhallinta, etukäteisvalmistelut, koulutus sekä valmiusharjoitukset. (Tepa Termipankki.)

3. Lainsäädäntöperusta ja valmiussuunnittelun vastuut hva:lla

3.1 Varautumista ohjaava lainsäädäntö ja valvonta

Varautumista johtaa ja valvoo valtioneuvosto, sekä kukin ministeriö toimialallaan. Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Palvelujen lainmukaisuuden valvonta ja valvontaan liittyvä ohjaus kuuluu Aluehallintovirastolle ja osin myös Valviralle.

Terveydenhuoltolain mukaisesti yliopistollista sairaalaa ylläpitävä sairaanhoitopiiri erityisvastuualueellaan (HUS) ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden valmiussuunnittelua.

Pelastustoimessa sisäministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo yleisesti pelastustointia ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa. Aluehallintovirasto tukee sisäministeriötä näissä tehtävissä.

Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) on vahva kaikkia hyvinvointialueen toimialoja koskeva yleisvelvoite häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta. Laissa sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisestä (612/2021) on yleisvelvoite varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Valmiussuunnitelmat on laadittava yhteistoiminnassa viranomaisten ja erityisesti kuntien kanssa. Terveydenhuollon sääntelyyn sisältyy velvoite osallistua ensihoidon varautumiseen ja valmiussuunnitteluun.

Sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädännössä, sosiaalihuoltolaissa (1301/2014 + muutos 135/2021) ja terveydenhuoltolaissa (1326/2010 + muutos 135/2021) on yleislainsäädäntöä vastaavat velvoitteet varautumisesta. Ne sisältävät myös tarkempia, varautumiseen liittyviä toimialakohtaisia määräyksiä.

Valtioneuvoston varautumisasetus koskee hyvinvointialuetta, myös sen ostaessa palveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Hyvinvointialueen tulee Valtioneuvoston varautumisasetuksen (308/2023) mukaisesti edellyttää palveluntuottajalta suunnitelmaa valmiudesta ja jatkuvuudenhallinnasta. Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä hoitaminen ja sopimusten noudattaminen. Omavalvonnan tulisi kattaa myös turvallisuuden ja varautumisen toteutumisen valvonta.

Pelastustoimialan osalta varautumisen liittyvät velvoitteet sisältyvät pelastustoimen erityislainsäädäntöön. Pelastuslaki (379/2011) velvoittaa pelastuslaitokset varautumaan onnettomuus- ja häiriötilanteisiin kaikissa olosuhteissa, myös poikkeusoloissa. Pelastustoimelle on säädetty myös velvoite pelastustoimeen liittyviin väestönsuojelutehtäviin varautumisesta ja yhteensovittamisesta sekä erityisvelvoite varautumisesta valmiuslain 121 §:ssä tarkoitettuun väestön siirtämiseen. Pelastuslainsäädäntö on päivittymässä (HE 184/2022). Pelastustoimen osalta poikkeusoloihin varautumisesta päätetään palvelutasopäätöksessä, joka määrittelee riskeihin ja uhkiin vastaamisen tasosta. Samoin kuntien valmiussuunnittelun ja

varautumisen tukemisesta päätetään palvelutasopäätöksessä. Palvelutasopäätöstä sääntelee sisäministeriön palvelutasoasetus (1125/2022).

Yleisvelvoittavana lakina poikkeusoloihin varautumisen osalta toimii valmiuslaki (1552/2011), joka koskee viranomaisten ja muiden julkishallinnon toimijoiden toimivaltaa ja toimintaa poikkeusoloissa. Laki sisältää tarkat määräykset ja toimivallan laajennukset eri toimialojen tehtävistä poikkeusoloissa. Valmiuslain kokonaisuudistus on tällä hetkellä käynnissä.

Lakisääntelyn ohella tärkeitä turvallisuutta ohjaavia dokumentteja ovat Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (2017), Turvallinen Suomi (2018), Suomen kyberturvallisuusstrategia (2019), Valtioneuvoston puolustuselonteko (2021) ja Kansallinen riskinarvio (2023). Hyvinvointialueiden turvallisuutta ja varautumista sääntelevä lainsäädäntö huomioi hyvinvointialueen velvoitteita varautumiseen ja jatkuvuuden hallintaan monilla tavoin. Eri ministeriöiden alaisuudessa tapahtuva ohjaus asettaa kuitenkin kokonaisuuden tarkastelun välttämättömäksi, jotta kaikkien toimialojen velvoitteista muodostuu kokonaisuus. Säädösten ja asetusten lisäksi vaatimuksia asettavat toimintaympäristöissä tapahtuvat muutokset. Tämän vuoksi turvallisuuden ja varautumisen toimintaohjeiden ja suunnitelmien tulee olla ketterästi muutettavissa, mikäli olosuhteet niin edellyttävät.

3.2 Valmiussuunnittelun vastuut

Hyvinvointialueen hallintosääntö määrittelee merkittävät roolit ja vastuut turvallisuuden ja varautumisen osalta. **Hallintosäännön 98 §:n mukaisesti hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää turvallisuuden ja varautumisen periaatteista.** Hyvinvointialueen aluehallitus päättää turvallisuuden ja varautumisen järjestämisen käytännön toteutuksesta aluevaltuuston päättämien periaatteiden mukaisesti, ottaen huomioon sopimuksellisen varautumisen.

Hyvinvointialueen turvallisuutta ja varautumista ohjaa hyvinvointialuejohtajan nimeämä **turvallisuuden- ja varautumisen johtoryhmä**, jonka puheenjohtajana on hyvinvointialuejohtaja ja sihteeristönä turvallisuus- ja varautumisyksikön henkilöstö.

Hyvinvointialuejohtaja päättää valmiussuunnitelman yleisen osan hyväksymisestä.

Turvallisuus- ja varautumisyksikkö tukee ja koordinoi koko hyvinvointialueen sekä toimialojen valmiussuunnittelua, huolehtii näihin liittyvien dokumenttien asianmukaisesta asiakirjahallinnosta ja toimii VALSU-portaalin pääkäyttäjänä. Valmiussuunnitelman yleisen osan ylläpitämisestä ja päivittämisestä on vastuussa turvallisuus- ja varautumisyksikkö.

Toimialajohtajat vastaavat toimialallaan varautumisesta ja valmiussuunnittelusta. Toimialat hyväksyvät omat valmiussuunnitelmansa, jotka täydentävät hyvinvointialuejohtajan hyväksymää yleistä valmiussuunnitelmaa. Hyvinvointialueen jokainen **lähijohtaja** vastaa osaltaan turvallisuuden ja varautumisen toimenpiteiden suunnittelusta, toteutuksesta ja jalkautuksesta. Valmiussuunnitelman yleinen osa ja toimialakohtainen valmiussuunnitelma ovat osa perehdytystä ja tästä vastuu on

lähijohtajalla. Valmiussuunnitelman tietojen omaksuminen on jokaisen työntekijän vastuulla. Toimialoilla on vastuu omien valmiussuunnitelmiansa ylläpitämisestä, päivittämisestä ja jalkauttamisesta. Vastuuhenkilöt ovat:

- konsernipalvelut: sovittava erikseen (eri toimintojen mukaan)
- lanupe: toimialajohtaja, palvelualuejohtajat
- terhu: toimialajohtaja, palvelualuejohtajat
- aiva: toimialajohtaja, palvelualuejohtajat
- vanpa: toimialajohtaja, palvelualuejohtajat
- pelastustoimi: valmiuspäällikkö.

4. Valmiussuunnittelu

4.1 Periaatteet

Hyvinvointialueen valmiussuunnittelun pohjana käytetään kansallista riskinarviota sekä Uudenmaan alueellista riskiarviota. Näiden lisäksi tehdään hyvinvointialueen riskienarviointi, joka toimii hyvinvointialueen ja sen toimialojen turvallisuus-, valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnittelun yhteisenä perustana.

Valmiussuunnittelun prosessi on jatkuva ja suunnitelmat pyritään pitämään ajantasaisina. Painopisteenä on suunnitelmien jalkauttaminen ja harjoittelu. Poikkeusolojen suunnitelmat tuotetaan erillisinä suunnitelmina niiden korkeamman suojaustason vuoksi.

Valmiussuunnitelmien tulee vastata kysymyksiin:

- Mitä tehdään?
- Miksi tehdään?
- Milloin tehdään?
- Kuka tekee?
- Keiden kanssa yhteistyössä?

Suunnitelmaa laatiessa tulee käydä läpi:

- Organisaation ydintoiminnot ja sen kriittiset toimipisteet ja prosessit
- Toimintaympäristön huomioiminen
- Uhkatekijät (organisaation sisäiset ja ulkoiset uhat, kansalliset uhat)
- Yleisten uhkamallien lisäksi tulee huomioida toimintaympäristöstä tai omasta toiminnasta nousevat riskit
- Käytössä olevat resurssit ja toimintamallit häiriötilanteissa
- Päivitys tai muutostarve

Häiriötilanteen toimintamallin tulee selkeästi kuvata seuraavat toiminnot:

- tilannekuvan muodostaminen

- reagointi ja hälytysohjeet
- johtamisvastuiden määrittely
- operatiivinen toiminta häiriötilanteessa
- viestintä
- toipuminen ja arviointi

Toimialojen valmiussuunnitelmien tulee sisältää sivunumerot ja numeroidut otsikot. Ylä- ja alaviitteestä tulee jokaisella sivulla tulla esiin mistä dokumentista ja versiosta on kyse. Tämä koskee myös liitteitä ja toimintakortteja.

Valmiussuunnitelman yleinen osa liitteineen tallennetaan CaseM:ään sekä VALSU-portaaliin. Toimialojen valmiussuunnitelmat liitteineen tallennetaan VALSU-portaaliin. Valmiussuunnitelmat ja niiden liitteet luokitellaan tarvittaessa turvallisuusluokkiin TL I-IV.

Eri valmiustasojen suunnitelmissa kuvataan konkreettisesti resurssit, selkeät tehtävät sekä mitä tehdään ja kuka tekee. Valmiuden eri tasot ja ohjeistus merkitään värikoodein.

4.2 Valmiussuunnittelun prosessi

Valmiussuunnittelu ei ole pysyvä olotila, vaan jatkuva prosessi (kuva 2), joka rakentuu yhdessä henkilöstön kanssa. Varautumiseen liittyvät koulutukset ja valmiusharjoitukset kuuluvat olennaisena osana varautumisen suorituskyvyn luomiseen, kehittämiseen ja ylläpitoon.

Ennen kriisiä	Kriisin aikana	Kriisin jälkeen
Toiminnan yhteissuunnittelu	Ei voida enää luoda yhteistyösuhteita	Toiminnan tarkastelu ja arviointi
Arjessa tehtävä työ Suunnittelu ja sopimukset työntekijä- ja esihenkilötasolla Neuvottelevaa johtamista	Koeponnistetaan suunnitelmien ja sopimusten toimivuus Operatiivista johtamista, käskyttämistä	Palautuminen ja yhteenveto Tarvittavat muutokset
VIESTINTÄ	VIESTINTÄ	VIESTINTÄ

Kuva 2. Valmiussuunnittelun ja varautumisen prosessi.

Hyvinvointialueen valmiussuunnittelusta luodaan jatkossa yhtenäinen vuosikelloa noudattava prosessi, jossa hyvinvointialueen toimialojen ja niiden yhteistoimintatahojen varautuminen ja osallistuminen valmiussuunnitteluun on systemaattista ja koordinoitua. Valmiussuunnitelman kokonaisuus päivitetään vuosittain ja kriittiset liitteet tarkistetaan toimialoilla ja yksiköissä kerran vuodessa. Vuosikelloon suunnitellaan myös

hyvinvointialueen yhteisiä harjoituksia. Yhteistoimintaharjoitusten lisäksi jokainen toimiala vastaa omien toimintojensa harjoittelusta. Valmiuden paras pohja on toimiva päivittäistoiminta ja sen toimivat elementit.

5. Johtaminen

Normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa hyvinvointialueen johtaminen tapahtuu lähtökohtaisesti normaalin johtamisjärjestelmän mukaisesti. Tarvittaessa johtamista voidaan tiivistää perustamalla häiriötilannejohtoryhmä. Häiriötilannejohtoryhmän toimintaa on kuvattu dokumentissa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen häiriötilannejohtaminen ja toiminnan periaatteet (salassa pidettävä liite).

Turvallisuus- ja varautumisyksikkö tukee häiriötilannejohtoryhmän toimintaa, kerää ja välittää tilannekuvaa sekä pitää yhteyttä HUS valmiuskeskukseen ja muihin viranomaisiin ja yhteistyökumppaneihin. Viestintä tukee häiriötilannejohtoryhmän työskentelyä mm. ohjaamalla laadukkaaseen sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.

6. Valmiuden tasot

Hyvinvointialueella käytetään neljää valmiustasoa: perusvalmius, tehostettu seuranta, tehostettu valmius ja täysvalmius (kuva 3). Tilannekuvan seuranta, johtaminen ja häiriötilannejohtoryhmän kokoontuminen tiivistyvät valmiuden kohotessa. Hyvinvointialueen valmiudentasot ja niiden tarkemmat määritelmät ovat tämän suunnitelman salassa pidettävänä liitteenä.

Hyvinvointialueen valmiuden tasot

Perusvalmius	Tehostettu seuranta	Tehostettu valmius	Täysvalmius
<ul style="list-style-type: none"> Normaalit johtamija kokouskäytännöt	<ul style="list-style-type: none"> Ei varsinainen valmiuden kohotus, vaan tilanteen tehostettu seuranta Valmistautuminen tehostettuun valmiuteen siirtymiseen	<ul style="list-style-type: none"> Valmiuden kohottaminen Valmistautuminen täysvalmiuteen siirtymiseen	<ul style="list-style-type: none"> Korkein valmiustaso Kaikki resurssit käytössä

Valmiuden säätelyistä päättää koko hyvinvointialuetta koskevien häiriötilanteiden osalta hyvinvointialuejohtaja tai johtoryhmän Pelastustoiminnan johtajan toimivaltaan kuuluvien onnettomuuksija häiriötilanteiden aikaisten valmiuden nostosta päättää pelastustoimen johtaja. Muiden toimialojen valmiuden säätelystä voi päättää toimialajohtaja, jos häiriötilanne koskee vain yksittäistä toimialaa. Turvallisuus ja varautumisyksikkö voi päättää tehostetun seurannan aloittamisesta.

Kuva 3. Hyvinvointialueen valmiuden tasot.

7. Viestintä

Häiriötilanteissa hyvinvointialueella noudatetaan kriisiviestintäsuunnitelmaa (liite tallennettu Valsu-portaaliin). Viestinnän edustaja osallistuu myös hyvinvointialueen häiriötilannejohtoryhmän kokoonpanoon.

Turvallisuus- ja varautumisyksikkö päättää ja koordinoi Virve-puhelinten jakamisesta, päivityksistä sekä kouluttamisesta. Tämän suunnitelman salassa pidettävänä liitteinä ovat jatkossa lista hyvinvointialueen käyttäjistä, kutsutunnukset ja viestikartta.

8. Tilannekuvatiedon kerääminen ja jakaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain § 51:n mukaan yhteistyöalueen valmiuskeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada yhteistyöalueensa hyvinvointialueilta tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät palvelujärjestelmän toimintaa ja kuormitusta, henkilöstö- ja materiaaliresursseja ja tukipalveluiden toimintaa kuvaavat tiedot.

Tätä tilannekuvaa kerätään Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella viikoittain kyselyllä, johon toimialojen vastuuhenkilöt vastaavat. Kyselyn tiedot lähetetään HUS valmiuskeskukselle jokaisen viikon maanantaina klo 10 mennessä. Häiriötilanteissa tilannekuvan keräämistä voidaan tiivistää HUS valmiuskeskuksen ohjeiden mukaisesti tai organisaation omaan käyttöön, jolloin tilannekuva raportoidaan esim. häiriötilannejohtoryhmässä tai hyvinvointialueen johtoryhmässä. Tilannekuvaa voidaan jakaa tarvittaessa myös muille yhteistyötahoille.

9. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valmiuskoulutukset ja valmiusharjoitukset

Henkilöstön valmiuskoulutuksia ja -harjoituksia voidaan järjestää sisäisinä koulutuksina resurssien puitteissa esimerkiksi turvallisuus- ja varautumisyksikön järjestäminä (valmiussuunnittelun työpajat) tai ulkoisina koulutuksina (mm. Pelastusopiston koulutukset).

Hyvinvointialue osallistuu säännöllisesti mm. aluehallintoviraston järjestämiin harjoituksiin, joihin voidaan osallistaa myös henkilöstöä. Valmiusharjoituksia voidaan järjestää myös sisäisinä harjoituksina resurssien puitteissa.

10. Varautumisen yhteistoiminta

Hyvinvointialueen tärkeitä yhteistyöviranomaisia ja -kumppaneita ovat mm.:

- Sosiaali- ja terveysministeriön valmiusyksikkö
- HUS valmiuskeskus: mm. tilannekuvan kerääminen
- Vantaan ja Keravan kaupungit: mm. kaupunkien eri kiinteistöt ja niiden käyttäminen suojaväistöissä tai tilapäismajoituksessa
- Itä-Uudenmaan poliisi
- Rajavartiolaitos: Helsinki-Vantaan lentoasema
- Finavia: Helsinki-Vantaan lentoasema
- SPR.

SPR:n punaisen ristin Helsingin ja Uudenmaan piirin kanssa on allekirjoitettu yhteistoimintapöytäkirja (liite tallennettu Valsu-portaaliin).

Aluehallintovirastojen ylläpitämät valmiustoimikunnat toimivat osana alueellista varautumisen yhteensovittamista. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta on turvallisuus- ja varautumisyksikön edustus valmiustoimikunnan sihteeristössä.

Keski-Uudenmaan kuntien, Keski- Uudenmaan hyvinvointialueen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kesken on koottu sopimukseen perustuva alueellinen turvallisuuden ja varautumisen yhteistyöfoorumi, jossa turvallisuus- ja varautumisyksikkö on jäsenenä. Puheenjohtajuus on kiertävä, vuonna 2024 puheenjohtajuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella.

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin § 3:n (308/2023) edellyttämä yhteistyöryhmä sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteita varten on perustettu yhteisesti Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Toiminta on alkanut kesäkuussa 2023. Turvallisuus- ja varautumisyksikön edustus on yhteistyöryhmässä ja puheenjohtajuus vaihtelee vuorovuosin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajan kanssa.

Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa hyvinvointialueella tehdään yhteistyödokumentti, jossa sovitaan yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta sekä toimintamalleista yhdyspinnoilla olevista turvallisuuden ja varautumisen asioista.

Turvallisuus- ja varautumisyksikkö tekee valmiussuunnitteluyhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien, viranomaisten, järjestöjen sekä uskonnollisten yhdyskuntien kanssa. Toimialat tekevät päivittäistoimintaansa pohjautuvaa yhteistyötä esim. järjestöyhteistyön muodossa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuottaa palveluita myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle, minkä vuoksi yhteistyö Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa korostuu. Pelastustoimen osana toimiva sopimuspalokuntajärjestelmä on ratkaisevan tärkeä erityisesti häiriötilanteiden ja poikkeusolojen pelastustoiminnassa. Keski-

Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen palokuntasopimukset siirtyvät sellaisenaan hyvinvointialueelle.

Salassapidettävät liitteet

1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen häiriötilannejohtaminen ja toiminnan periaatteet
2. Hyvinvointialueen valmiuden tasot